Lietas Nr. A420600312
Lietas arhīva Nr. A42-00539-14/28

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2014. gada 11.martā

Administratīvā rajona tiesa

šādā sastāvā: tiesnese T.Jefremova,

piedaloties pieteicējas SIA „Global Intellectual Security" pārstāvim /pers. B/, atbildētāja – Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes – Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvim /pers. C/.

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu SIA „Global Intellectual Security" pieteikumā par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektores 2012.gada 8.novembra lēmuma Nr.22.4.6/92375 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk arī – VID vai atbildētājs) Nodokļu kontroles pārvalde, veicot SIA „Global Intellectual Security" (turpmāk – pieteicēja) datu atbilstības pārbaudi par 2009.gada augustu – oktobri, konstatēja pieteicējas pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk arī – PVN) deklarācijās uzrādītās informācijas neatbilstību nodokļu administrācijas rīcībā esošajai informācijai.

VID Nodokļu kontroles pārvaldes Datu atbilstības pārbaužu daļas vadītāja 2012.gada 30.augustā pieņēma lēmumu Nr.23.30/12224 (turpmāk – Sākotnējais lēmums), ar kuru pieteicējai papildu nomaksai budžetā noteica PVN Ls 8243,8, nokavējuma naudu Ls 4288,71. Vienlaikus Sākotnējā lēmumā norādīts, ka pieteicēja ir veikusi ierakstus grāmatvedības reģistros, pamatojoties uz rēķiniem, kas likuma „ Par grāmatvedību" 2. un 7. panta izpratnē nav atzīstami par grāmatvedības attaisnojuma dokumentiem, tāpēc tajos norādītās darījuma summas pieteicēja nav tiesīga iekļaut 2009.gada peļņas vai zaudējumu aprēķinā uzrādītajās izmaksās.

[2] VID ģenerāldirektore 2012.gada 8.novembrī pieņēma lēmumu Nr.22.4.6/92375 (turpmāk – Lēmums), ar kuru nolēma atstāt negrozītu Sākotnējo lēmumu, norādot turpmāk minēto.

[2.1] Izvērtējot lietas apstākļus kopumā, VID secina, ka pieteicēja nav ievērojusi likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punkta, likuma „Par grāmatvedību" 2.un 7.panta nosacījumus.

[2.2] No lietas materiāliem izriet, ka SIA „Global Intellectual Security" 2009.gada augusta – oktobra PVN deklarācijās veikusi priekšnodokļa atskaitījumus Ls 8243,8 saskaņā ar SIA „ Energy Air" vārdā izrakstītajiem faktūrrēķiniem.

Tā kā SIA „Energy Air" valdes loceklis /pers. F/ paskaidrojumā noliedza saimnieciskās darbības un darījumu veikšanu, tad VID uzskata, ka no VID rīcībā esošajiem objektīvajiem pierādījumiem secināms, ka minēto sabiedrību rekvizīti izmantoti faktiski neesošu darījumu noformēšanai un pieteicēja ierakstus grāmatvedības reģistros veikusi, izmantojot nepatiesu informāciju saturošus faktūrrēķinus.

[2.3] VID rīcībā esošā informācija liecina, ka SIA „Energy Air" 2009. gada augustā – oktobrī PVN deklarāciju pielikumā „Pārskats par priekšnodokļa un nodokļa summām, kas ieļautas PVN deklarācijā" kā darījumu partnerus (100%) uzrādījusi sabiedrības, kuras pēc darījumu deklarēšanas izslēgtas no VID ar PVN apliekamo personu reģistra.

[2.4] SIA „Energy Air" VID iesniegtajā pārskatā „Ziņojums par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām no darba ņēmēju darba ienākumiem, iedzīvotāju ienākuma nodokli un uzņēmējdarbības riska valsts nodevu pārskata mēnesī" par 2009.gada augustu – oktobri deklarēti 4 darba ņēmēji, kuriem nav aprēķināta darba alga, tajā skaitā amatpersona /pers. F/, kurš noliedz savu saistību ar sabiedrības saimniecisko darbību. Līdz ar to nav gūts apstiprinājums darbaspēka resursu pietiekamībai norādīto pakalpojumu nodrošināšanai.

[2.5] Turklāt ir vērtējams pārbaudes materiālos norādītais apstāklis, ka 2010.gada 3.februārī SIA „Energy Air" par dokumentu neiesniegšanu PVN aprēķinu pārbaudei izslēgta no VID ar PVN apliekamo personu reģistra.

[2.6] Izvērtējot SIA „Global Intellectual Security" amatpersonas /pers. H/ vārdā parakstīto paskaidrojumu, secināms, ka /pers. H/ sniedzis formālu apliecinājumu darījumu esamībai, nepaskaidrojot faktiskos darījumu apstākļus. Turklāt norādīto pakalpojumu formulējums (biznesa kontaktu meklēšana, biznesa darbības paplašināšana, apsardzes firmu meklēšana, investoru piesaistīšana un Eiropas Savienības likumdošanas izpēte) ir vispārīgs un nekonkrēts.

Tādējādi nav iespējams konstatēt, vai pēc pakalpojumu ekonomiskās būtības un satura tie nodrošina citus ar nodokli apliekamus darījumus, turklāt nav iespējams izsekot darījumu gaitai. Līdz ar to nav gūts apstiprinājums minētās sabiedrības vārdā izrakstītajos faktūrrēķinos norādīto pakalpojumu saņemšanas faktam un pamatotiem pierādījumiem deklarēto darījumu ticamībai.

[2.7] SIA „Global Intellectual Security" amatpersona paskaidrojumā norādīja, ka tās deklarēto darījumu partneri SIA „Energy Air" darījumos pārstāvēja /pers. I/, taču pārbaudē iegūtā informācija liecina, ka minētā persona nav saistīta ar SIA „Energy Air" (sabiedrība nav deklarējusi /pers. I/ kā darba ņēmēju, minētā persona nav šīs sabiedrības amatpersona vai pilnvarotā persona). Tātad nav pierādīts /pers. H/ paskaidrojumā norādītais, ka SIA „Energy Air" darījumos pārstāvēja /pers. I/.

Pieteicēja nav iesniegusi pierādījumus darījumu identifikācijai un to faktiskās esamības apstiprināšanai.

[2.8] Izvērtējot šajā lietā konstatētos faktus un apstākļus kopsakarā, kā arī, noskaidrojot norādīto darījumu saturu un būtību, VID secina, ka konkrētajā gadījumā ir konstatējama ieinteresētība darījumu noformēt tādā veidā, lai izvairītos no nodokļu nomaksas valsts budžetā.

Tādējādi SIA „Energy Air" vārdā noformētie faktūrrēķini nav atzīstami par nodokļa rēķiniem un grāmatvedības attaisnojuma dokumentiem likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 8.panta 5.^{1}daļas un likuma „Par grāmatvedību" 2.un 7.panta izpratnē, atbilstoši kuriem ir veicami ieraksti grāmatvedības reģistros un atskaitāms priekšnodoklis.

Tātad VID Nodokļu kontroles pārvalde pamatoti secināja, ka pieteicēja nav ievērojusi likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punkta nosacījumus un ierobežoja sabiedrības tiesības 2009.gada augustā – oktobrī kā priekšnodokli atskaitīt Ls 8243,8.

Tā kā VID rīcībā esošie pierādījumi liecina, ka pieteicēja nav veikusi darījumus ar SIA „Energy Air" un ieraksti grāmatvedības reģistros ir veikti, izmantojot nepatiesu informāciju saturošus faktūrrēķinus, kā arī pieteicēja VID neiesniedza precizētās PVN deklarācijas, VID Nodokļu kontroles pārvalde pamatoti saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" 23.panta 5.^{1}daļu pieteicējai par 2009.gada augustu – oktobri papildu nomaksai budžetā noteica PVN Ls 8243,8 un nokavējuma naudu Ls 4288,71.

[3] 2012.gada 12.decembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicējas pieteikums par Lēmuma atcelšanu. Pieteikums pamatots ar turpmāk minēto.

[3.1] Pieteicēja vērš uzmanību, ka Lēmumā nav norādīts, kāda procesa ietvaros informācija no /pers. F/ ir iegūta, un vai šī informācija ir attiecināma uz šo kriminālprocesu, kur par pierādītiem ir atzīti /pers. F/ liecībās (vai liecībā) norādītie fakti.

Ja Lēmumā ir izmantota tāda VID Finanšu policijas pārvaldes informācija, kas sniegta par kāda kriminālprocesa pirmstiesas izmeklēšanā iegūtām ziņām, tad pieteicēja uzskata, ka tam nevar būt pierādījuma spēks administratīvajā procesā, jo iepriekš minētās personas liecībā sniegtā informācija atrodas pārbaudes stadijā, tai nav pierādījuma spēks.

[3.2] Saskaņā ar Civillikuma 1410. panta otro daļu juridiskās personas taisa tiesiskos darījumus caur saviem likumīgajiem pārstāvjiem. Šādā kontekstā uzskatam, ka Lēmumā nav ņemts vērā pieteicējas iesniegtais pierādījums – SIA „Energy Air" 2009. gada 20. augusta pilnvara, ar ko SIA „Energy Air" valdes loceklis /pers. F/ pilnvaro personu /pers. I/ pārstāvēt SIA „Energy Air" .

Lēmumā nav ņemts vērā tas, ka juridiskām personām nav pienākums reģistrēt pilnvarotās personas jebkādos reģistros, tajā skaitā, VID reģistros. SIA „Energy Air" varēja piesaistīt palīgus līguma saistību izpildei uz citu nevis darba līguma pamata. Tādā gadījumā reģistrācija VID datubāzē nav obligāta.

[3.3] Lēmumā nav norādīta saistība starp juridiskajām personām, ko SIA „Energy Air" 2009.gada augustā – oktobrī bija deklarējusi PVN deklarāciju priekšnodoklī, un pieteicējas darījumiem ar SIA „Energy Air".

Neviens normatīvais akts neuzliek par pienākumu pakalpojuma saņēmējam pārliecināties par otra līgumslēdzēja darbību un tā sadarbības partneriem.

[3.4] Attiecībā uz Lēmumā minētajiem SIA „Energy Air" vai kādu citu personu pārkāpumiem vai iespējamiem pārkāpumiem, pieteicēja uzskata, ka VID tos nesaprotamu iemeslu dēļ ir pārnesis uz pieteicēju un faktiski soda par citu uzņēmumu, iespējams, pieļautajiem pārkāpumiem. Lēmumā uzskaitītie pārkāpumi neietekmē uzņemto līgumsaistību izpildi, kā arī nepierāda, ka līgumsaistības nav izpildītas.

[3.5] Lēmumā ir minēts, ka SIA „Energy Air" saviem darbiniekiem 2009. gada augustā, septembrī un oktobrī nav deklarējusi darba algas.

Pieteicēja uzskata, ka minētais nekādā gadījumā neietekmē SIA „Energy Air" uzņemto līgumsaistību izpildi, kā arī nepierāda, ka līgumsaistības nav tikušas izpildītas, jo SIA „Energy Air" varēja piesaistīt palīgus līguma saistību izpildei, tajā skaitā, pilnvarotos pārstāvjus.

[3.6] Pieteicēja attiecībā uz Lēmumā norādīto, ka VID nav informācijas par SIA „Energy Air" materiāltehnisko bāzi, paskaidro, ka apsardzes klientu un kompāniju piesaistei, mārketinga un tirgus paplašināšanas analīžu veikšanai pilnīgi pietiek ar mobilo tālruni un portatīvo datoru.

[3.7] Apsardzes biznesa situācijas aprakstā norādīts, ka konfidencialitātes jautājumam piešķir augstu nozīmi, to ieraksta visos sadarbības līgumos, vienošanās, to paredz kā ieganstu soda sankcijām, pat sadarbības izbeigšanai, un zaudējumu piedziņai. Tādēļ VID vēlme saņemt informāciju par piesaistītajiem partneriem un klientiem ir vērtējama kā vēlme saņemt uzņēmuma konfidenciālo informāciju. VID bija iespējams konstatēt pozitīvo korelāciju analizējamā laika posmā starp SIA „Energy Air" sniedzamajiem pakalpojumiem SIA ,,Global Intellectual Security" un SIA ,,Global Intellectual Security" apgrozījuma apjoma pieaugumu.

Tas ir noticis, pirmkārt, tādēļ, ka pieteicēja izmantoja SIA „Energy Air" pakalpojumus pilnā apmērā savā saimnieciskajā darbībā, radot jaunas ar PVN apliekamās preces.

Līdz ar to pieteicēja secina, ka viņa no SIA „Energy Air" ir reāli saņēmusi līgumā noteikto līguma priekšmetu, lai to izmantotu savā saimnieciskā darbībā, radot jaunu ar PVN apliekamo preci. Būtisks ir SIA ,,Global Intellectual Security" nodoms no SIA „Energy Air" saņemto pakalpojumu turpmāk izmantot saimnieciskajā darbībā. Līdz ar to pieteicējai ir tiesības atskaitīt priekšnodokli atbilstoši likuma ,,Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punktam.

[4] Tiesai iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā atbildētājs norāda, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms uz Lēmumā norādīto argumentu pamata.

[5] Pieteicējas pārstāvis tiesas sēdē uzturēja pieteikumā ietverto prasījumu, pamatojoties uz pieteikumā norādītajiem argumentiem.

[6] Atbildētāja pārstāvis tiesas sēdē neatzina pieteikumā ietverto prasījumu, pamatojoties uz Lēmumā norādītajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, kā arī noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, secina, ka pieteikums ir apmierināms.

[8] Tiesa konstatē, ka lietā pastāv strīds par to, vai ir noticis darījums starp pieteicēju un SIA „Energy Air" par uzņēmuma biznesa kontaktu meklēšanu, biznesa darbības paplašināšanu, apsardzes firmu meklēšanu, investoru piesaistīšanu un Eiropas Savienības likumdošanas izpēti ar mērķi veikt pieteicējas komercdarbības paplašināšanu Eiropas Savienības teritorijā un, vai pieteicēja ar minēto darījumu ir iesaistījusies krāpšanā PVN jomā.

[9] Likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punkts noteic, ka Valsts ieņēmumu dienestā reģistrētai apliekamai personai ir tiesības nodokļa deklarācijā kā priekšnodokli no budžetā maksājamās nodokļa summas atskaitīt no citām apliekamajām personām saņemtajos nodokļa rēķinos norādītās nodokļa summas par precēm un pakalpojumiem savu ar nodokli apliekamo darījumu nodrošināšanai, kā arī tādu ārvalstīs veiktu darījumu nodrošināšanai, kuri būtu apliekami ar nodokli, ja tie tiktu veikti iekšzemē.

Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta pastāvīgajā judikatūrā atzīts, ka atbilstoši likuma jēgai, skatot minēto normu kopsakarā ar tā paša likuma 1.panta 9.punktu un 8.pantu, priekšnodokli var atskaitīt tikai par atbilstoši nodokļa rēķinam faktiski notikušu darījumu, kas atbilst visām minētajā normā norādītajām pazīmēm. Tas nozīmē, ka vispirms jākonstatē, vai darījums vispār faktiski noticis. Lai iegūtu tiesības atskaitīt priekšnodokli, nav pietiekami, ka darījumi noformēti atbilstoši likuma prasībām, jo darījumiem jābūt arī faktiski notikušiem gan pēc to ekonomiskā, gan juridiskā rakstura (būtības), bet nodokļu rēķinam jāatbilst faktiski notikušam darījumam (*sk., piemēram, Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 23.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKA-53/2009 8.punktu*).

Eiropas Savienības tiesa ir atzinusi, ka priekšnodokļa atskaitīšanas tiesības ir PVN mehānisma neatņemama sastāvdaļa *(skatīt Eiropas Savienības tiesas 2006.gada 6.jūlija sprieduma apvienotajās lietās Nr.C-439/04 un 440/04 Axel Kittel 42.punktu)*. Uzņēmējiem, kas dara visu, ko no tiem saprātīgi varētu pieprasīt, lai nodrošinātu, ka to darījumi neveido daļu no shēmas, kurās ietilpst PVN vai kādas citas krāpšanas darījums, ir jāvar paļauties uz šo darījumu likumību, neriskējot zaudēt savas tiesības atskaitīt priekšnodoklī samaksāto pievienotās vērtības nodokli *(turpat, 51.punkts)*.

Eiropas Savienības Tiesa apstiprinājusi, ka ar Eiropas Savienības direktīvām noteiktais priekšnodokļa atskaitīšanas sistēmas mērķis ir pilnībā atbrīvot nodokļu maksātāju no pievienotās vērtības nodokļa, kas tam jāmaksā vai kuru tas ir samaksājis saistībā ar savu saimniecisko darbību. Nodokļu maksātāja tiesības atskaitīt priekšnodoklī samaksāto pievienotās vērtības nodokli neietekmē tas, vai pievienotās vērtības nodoklis par agrākajiem vai vēlākajiem darījumiem tika vai netika samaksāts valsts budžetā. Šādas tiesības var tikt liegtas vienīgi tad, ja ir pierādīts, ņemot vērā objektīvus pierādījumus, ka atsaukšanās uz priekšnodokļa atskaitīšanas

tiesībām ir bijusi krāpnieciska vai ļaunprātīga. Atsaukšanās uz priekšnodokļa atskaitīšanas tiesībām ir krāpnieciska vai ļaunprātīga, ja nodokļu maksātājs zināja vai viņam bija jāzina, ka izdarīdams pirkumu, tas piedalās ar krāpšanos saistītā ar pievienotās vērtības nodokli apliekamā darbībā. Savukārt nodokļu maksātājs, kurš nezināja vai nevarēja zināt, ka attiecīgo darījumu piegādātājs bija iecerējis kā krāpšanu vai ka cits darījums, kas ietilpst piegādes ķēdē pirms vai pēc nodokļa maksātāja veiktā darījuma, ir saistīts ar pievienotās vērtības nodokļa izkrāpšanu, nevar tikt sodīts ar priekšnodokļa atskaitīšanas tiesību atteikumu. Ja tas tā būtu, tas pārsniegtu to, kas nepieciešams valsts budžeta interešu aizsardzībai (*sk. Eiropas Savienības Tiesas 2012.gada 21.jūnija sprieduma apvienotajā lietā Nr.C-80/11 un C-142/11 Mahageben 39. – 50.punktu*).

Eiropas Savienības Tiesa ir arī argumentējusi, ka tas, vai darījumu galvenais mērķis ir vienīgi fiskālu priekšrocību iegūšana, izriet no attiecīgo darījumu satura un īstās nozīmes. Vērtējot darījumu, tiesa var ņemt vērā šo darījumu pilnībā mākslīgo raksturu, kā arī juridisku, ekonomisku un/vai personisku saistību starp uzņēmējiem, kuri ir iesaistīti nodokļu samazināšanas plānā (*sk. Eiropas Savienības Tiesas 2006.gada 21.februāra sprieduma lietā C-255/02 Halifax 81.punktu*).

[10] Tiesa apkopo lietas faktiskos apstākļus un pierādījumus, kas ir būtiski lietas strīdus jautājuma, vai ir noticis pieteicējas darījums ar SIA „Energy Air" par uzņēmuma biznesa kontaktu meklēšanu, biznesa darbības paplašināšanu, apsardzes firmu meklēšanu, investoru piesaistīšanu un Eiropas Savienības likumdošanas izpēti ar mērķi veikt pieteicējas komercdarbības paplašināšanu Eiropas Savienības teritorijā.

[10.1] 2009.gada 21.augustā starp pieteicēju un SIA „Energy Air" ir noslēgts uzņēmuma līgums Nr.21-XIII-09-4, ar kuru SIA „Energy Air" apņemas ar saviem spēkiem, saviem tehniskajiem līdzekļiem un pašas sagādātiem materiāliem izpildīt pasūtījumu - ES dalībvalstu tirgus konjuktūras izpēte investīciju ieguldīšanas lietderīguma noteikšanu saskaņā ar šo līgumu un pušu apstiprināto komerciālo piedāvājumu – tāmi, kas ir minētā līguma neatņemama sastāvdaļa. Izpildītājs izpilda pasūtījumu līdz 2009.gada 15.novembrim un pieteicēja apņēmās par minēto darbu izpildi samaksāt Ls 39 256,20 un PVN Ls 8 243,80, kas kopā sastāda Ls 47 500 *(lietas 132.-134.lapa);*

Minētajam līgumam pievienotajā tāmē ir redzams, ka SIA „Energy Air" apņemas veikt šādus ES tirgus konjuktūras izpētes darbus: Makroekonomisko rādītāju analīze 1 vienību, nodarbinātības un bezdarba analīzi - 5 vienības, apsardzes tirgus segmenta analīzi 2 vienības, tirgus konjuktūras prognozēšana 7.vienības. Kopā minētajiem darbiem paredzētās materiālu izmaksas ir paredzētas Ls 8300, savukārt darbu izmaksas - Ls 30 175 un ceļa izdevumi Ls 781,20 *(lietas 135.lapa).*

[10.2] Par minētā līguma izpildi 2009.gada 31.augustā, 30.septembrī, 2.oktobrī 28.oktobrī, 30.oktobrī tika sastādīti pasūtījuma pieņemšanas nodošanas akti par pasūtījuma katra etapa (kopā seši etapi) izpildi un izrakstīti attiecīgi rēķini *(lietas 136.-149.lapa).*

[10.3] Lietas materiālos ir SIA „Energy Air" valdes locekļa /pers. F/ izsniegts pilnvarojums /pers. I/ pārstāvēt SIA „Energy Air" uzņēmuma intereses biznesa pārrunās, bez paraksta tiesībām *(lietas 80.lapa);*

[10.4] 2013.gada 9.decembra tiesas sēdē pieteicējas pilnvarotā pārstāve /pers. P/ paskaidroja, ka viņa piedalījās konkrēto līgumu slēgšanā, pārstāvēja SIA „Global Intellectual Security". 2008.gadā krīzes dēļ uzņēmuma apgrozījuma apjoms samazinājās un 2009.gadā uzņēmums bija gatavs saņemt palīdzību no trešajām personām, kas piesaistītu jaunus klientus. 2009.gadā tika noslēgts līgums ar SIA „Energy Air". Noruna bija tāda, ka SIA „Energy Air" apņemas piesaistīt jaunus klientus. Pieteicēja vēlējās uzsākt savu pakalpojumu sniegšanu arī citās Eiropas Savienības dalībvalstīs. 2009. – 2011.gadā apgrozījuma apjoms pieauga līdz tādam līmenim, kādu pieteicēja bija plānojusi. Tika noslēgti līgumi ar tādām iestādēm un uzņēmumiem kā Veselības inspekcija, SIA „Binders", SIA „Amserv Motors", SIA „Ostas celtnieks". 2010.gadā apgrozījuma apjoms turpināja samazināties, taču pamatefektu no noslēgtajiem līgumiem pieteicēja ieguva. Iegūtie klienti sadarbojas ar pieteicēju vēl līdz pat šim brīdim.

Sākotnēji firmai SIA „Energy Air" bija jāizpēta Eiropas Savienības valstis – Īriju, Skandināvijas valstis, Apvienoto Karalisti, Vāciju un Poliju, kopā piecas valstis. Viņiem bija jāizpēta likumdošana, apsardzes darbības likums, kā arī tirgus, lai turpmāk, kā minimums, SIA „Global Intellectual Security"varētu sadarboties ar partneriem un, kā maksimums, ienāktu šajā tirgū. Pirmais posms – izpēte, kura pieteicējai tika iesniegta izvērstā, analizētā veidā. Otrs posms – atskaites, kuras sniedza SIA „Energy Air" par paveiktajiem darbiem (tur ietilpa pārvietošanās starp valstīm, uzturēšanās, pārlidojumi, tikšanās ar kontaktpersonām). Tika rīkotas daudzas tikšanās ar kontaktpersonām, par ko bija nolīgta atsevišķa apmaksa. Pēc tam, kad tika noskaidroti potenciālie klienti, ar viņiem, kā arī ar /pers. I/ – SIA „Energy Air" pārstāvi, veica pārrunas, un par konkrētajiem darījumiem tika atrunāta summa Ls 39 000 ietvaros. Līgums paredz kopēju summu par pakalpojumu paku.

Uz tiesas jautājumu, kā pieteicēja izvēlējās darījumu partneri SIA „Energy Air", pieteicējas likumiskā pārstāve paskaidroja, ka tā bija /pers. I/ iniciatīva. /pers. I/ piezvanīja, viņi sarunāja satikties un tikšanās reizē /pers. I/ pastāstīja, ka viņam ir iespēja sameklēt partnerus gan Latvijā, gan Eiropas Savienībā. Latvijā 2009.gada 1.novembrī tika noslēgts līgums ar Veselības inspekciju. Faktiski tas notika uzreiz pēc tam, kad tika parakstīts līgums ar SIA „Energy Air". Tā pieteicēja pārliecinājās, ka /pers. I/ ir reālas iespējas piesaistīt klientus, lai palielinātu uzņēmuma apgrozījuma apjomu.

/pers. I/ ir jauns cilvēks, gaišiem matiem, kalsns. /pers. F/ /pers. P/ nav redzējusi, /pers. I/ uzrādīja pilnvaru.

/pers. P/ nevarēja pastāstīt,kā tika organizēta līguma parakstīšana ar Veselības inspekciju, jo /pers. I/ uzņēmās visu organizatorisko darbu. Viss tika sagatavots, lai dokumentus varētu nekavējoties parakstīt. Tas bija /pers. I/ pakalpojums. Līdzīgi /pers. I/ vienojās arī par līgumu parakstīšanu arī ar Inchcape group, SIA „Binders", SIA „Ostas celtnieks".

SIA „Energy Air" sagatavoja atskaites par visiem darba posmiem. /pers. P/ divreiz mēnesī satikās ar /pers. I/, apsprieda plānu. Tika uzrādītas atskaites, kurās ietverta informācija par izdevumiem, ar ko persona ir tikusies, kādas sfēras ir izpētītas, secinājumi. Par katru faktu tika sastādīta atskaite.

/pers. H/ nemēdza piedalīties līgumu slēgšanā, kaut dokumentus viņš parakstīja. Darījumu summa Ls 39 000 nešķita pārāk liela, jo

iepriekš tika aptaujāti advokātu kantori. Cena šķiet liela, taču tā tiek sadalīta starp piecām valstīm. Tika aprēķināts, ko maksā pārvietošanās ar lidmašīnu, viesnīcas, ēdināšana vidēja līmeņa restorānos. Kopējā summa sanāca šāda.

Pēc tam, kad VID minētos darījumus neatzina, mēģināja sazvanīties ar /pers. I/, taču viņš neatbildēja. Pieteicēja nepārbaudīja SIA „Energy Air" un informāciju neievāca. Pietika ar to, ka /pers. I/ pildīja visas saistības, kuras bija apsolījis. SIA „Global Intellectual Security" pati nemeklēja klientus, tāpēc, ka /pers. I/ bija privātas vienošanās. Privātā vienošanās bija vairāk nepieciešama, nekā īpašas zināšanas. Kad tiek noslēgts šāda veida līgums, galvenais ir cilvēks, kurš pazīst kontaktpersonu un var ar to vienoties par darījuma summu un noteikumiem. Tad ir iespējams noslēgt līgumu.

Atskaites par padarīto bija papīra formātā kā pielikums pieņemšanas-nodošanas aktam, kur tika aprakstīts paveiktais darbs.

[10.5] No Iedzīvotāju reģistra datu bāzes tiesa konstatē, ka persona ar pieteicējas norādīto /pers. I/ personas kodu nepastāv.

[10.6] Tiesa konstatē, ka no IUB mājas lapā esošās informācijas iepirkumā par apsardzes pakalpojumu nodrošināšanu Veselības inspekcijai ir uzvarējusi SIA „Lints". Lēmums par iepirkuma rezultātiem pieņemts 2009.gada 11.decembrī (http://pvs.iub.gov.lv/show/121585).

[10.7] SIA „Energy Air" amatpersona /pers. F/, kas bija vienīgā SIA „Energy Air" paraksttiesīgā amatpersona pārbaudāmajā laika periodā (2009.gada augusts – oktobris) 2010.gada 26.oktobrī sniedza paskaidrojumus VID, ka par SIA „Energy Air" amatpersonu kļuva pēc trešās personas lūguma, neko nezin par SIA „Energy Air" darbību, nav parakstījis nekādus darījumus un rēķinus SIA „Energy Air" vārdā, nav izsniedzis pilnvaras, kā arī nav iesniedzis un parakstījis pārskatus VID *(lietas 42.-45.lapa).*

[10.8] /pers. F/ 2014.gada 13.janvāra tiesas sēdē savās liecībās neatpazina SIA „Energy Air" nosaukumu, atpazina savu parakstu uz sastādītās tāmes *(lietas 79.lapa)*, bet neatpazina parakstu uz /pers. I/ izsniegtās pilnvaras *(lietas 80.lapa)*. Liecinieks apliecināja, ka viņam ir problēmas ar garīgo veselību. Liecinieks apliecināja, ka viņš nav nodarbojies ar uzņēmējdarbību, uzņēmumu nav dibinājis. Liecinieks atceras, ka ar viņu ir mēģināts vienoties par firmas reģistrēšanu, pieļauj, ka kādu varēja arī pilnvarot darboties firmas vārdā.

[10.9] Pieteicējas pilnvarotais pārstāvis iesniedza tiesai SIA „Energy Air" veikto makroekonomikas pētījumu par Norvēģiju, Somiju, Zviedriju un Dāniju *(lietas 161.-209.lapa).*

[10.10] Tiesa konstatē, ka SIA „Energy Air" PVN deklarācijās par 2009.gada augustu-oktobri nav iekļauti darījumi ar pieteicēju, savukārt pieteicējas PVN deklarācijās par minēto laika periodu ir atspoguļoti darījumi ar SIA „Energy Air" *(lietas 97.-108.lapa);*

[10.11]VID rīcībā esošā informācija liecina, ka SIA „Energy Air" 2009. gada augustā – oktobrī PVN deklarāciju pielikumā „Pārskats par priekšnodokļa un nodokļa summām, kas ieļautas PVN deklarācijā" kā darījumu partnerus (100%) uzrādījusi sabiedrības, kuras pēc darījumu deklarēšanas izslēgtas no VID ar PVN apliekamo personu reģistra (SIA „Voxs" 2009. gada 16. novembrī, SIA „IN LOCO REAL!" 2009. gada 10. septembrī, SIA „Latgale" 2009. gada 1. oktobrī, SIA „Bose būve" 2009. gada 7. septembrī, SIA „Spelles" 2009. gada 7. oktobrī, SIA „Auto gatve" 2009. gada 26. oktobrī, SIA „Autra" 2009. gada 27. oktobrī, SIA „Edelveiss-MS" 2009. gada 23. novembrī un SIA „Astersoft" 2009. gada 27. oktobrī izslēgtas no VID ar PVN apliekamo personu reģistra).

[10.12] 2010.gada 10.februārī VID ir veicis pieteicējas tematisko pārbaudi, tostarp, par pieteicējas darījumiem ar SIA „Energy Air" un tematiskās pārbaudes aktā Nr.23.1.1/133 ir norādīts, ka minētie darījumi ir apstiprinājušies un pārbaudes laikā ir uzrādīts izstrādātais projekts, kas atbilst tāmē norādītajiem darbiem *(lietas 110-120.lapa).*

[11] Apkopojot un izvērtējot sprieduma 10.punktā konstatētos faktus un pierādījumus,

tiesa secina, ka pieteicējas darījums ar SIA „Energy Air" faktiski nav noticis, tam ir mākslīgs raksturs un ir noformēti tikai dokumenti.

Tiesa pamato savu viedokli ar to, ka darījuma priekšmets ir pārāk vispārīgs un pieteicēja nevar uzrādīt atskaites par paveikto vai arī līguma tāmē norādītos izpildītos darbus. Tiesa konstatē arī to, ka pieteicējas pilnvarotās pārstāves paskaidrojumi par to, ka līguma ar SIA „Energy Air" būtība bija tāda, ka SIA „Energy Air" apņemas piesaistīt jaunus klientus, neatbilst līgumā un līguma tāmē norādītajiem darbiem. Tiesa kritiski vērtē arī pieteicējas pilnvarotā pārstāvja iesniegto pētījumu, jo tas atgādina internetā atrodamas informācijas nesistematizētu kompilējumu, kura vērtība saprātīgi nebūtu mērāma tūkstošos latu, turklāt atsevišķās vietās, piemēram, lietas 164.,171.lapā, minētajā pētījumā ir dotas atsauces uz 2010.gada datiem, un pie datu izcelsmes avotiem ir norādīts Legatum institūta 2012.gada dati *(lietas 177.lapa)*, kas nav adekvāti pētījumam, kas ir tapis 2009.gadā. Tiesa norāda arī uz būtiskajām pretrunām pieteicējas pārstāves norādītajā par apsardzes pakalpojumu sniegšanas līguma noslēgšanu ar Veselības inspekciju 2009.gadā un Iepirkumu uzraudzības biroja interneta mājas lapā sniegto informāciju par 2009. Veselības inspekcijas noslēgto līgumu par apsardzes pakalpojumu sniegšanu. Tiesa secina arī to, ka nav identificējama persona, kuru pieteicēja ir norādījusi kā faktisko darbu izpildītāju no SIA „Energy Air" puses, kā arī SIA „Energy Air" atbilst fiktīva uzņēmuma pazīmēm.

Tiesa konstatē, ka pieteicēja laika posmā no 2009.gada augusta līdz oktobrim ir samaksājusi par minēto pakalpojumu SIA „Energy Air" Ls 39 256,20 un PVN Ls 8 243,80, kas tiesas ieskatā, jo īpaši ekonomiskās lejupslīdes apstākļos, ir nesamērīgi liela summa par minēto pakalpojumu pieteicējai, kuras gada neto apgrozījums 2009.gadā ir bijis Ls 486 094 (Ls 39 256,20 veido apmēram 7,6 % no gada neto apgrozījuma).

Ņemot vērā sprieduma 10.punktā un šajā sprieduma punktā minēto, tiesa uzskata, ka lietā esošie pierādījumi to kopsakarā liecina, ka darījums starp pieteicēju un SIA „Energy Air" šajā lietā faktiski nav noticis, darījumam ir pilnībā mākslīgs raksturs un ir noformēti tikai dokumenti. Tiesas ieskatā visu augstākminēto apstākļu sakritība un fakts, ka pieteicēja nevar uzrādīt līgumā paredzēto darbu izpildi apliecinošus dokumentus, apliecina, ka pieteicēja zināja vai tai vajadzēja zināt, ka tā piedalās ar PVN izkrāpšanu saistītā darbībā.

[12] Vienlaicīgi tiesa konstatē, ka 2010.gada 10.februārī VID ir veicis pieteicējas tematisko pārbaudi (turpmāk – Tematiskā pārbaude), tostarp, par pārbaudes tēmu „datu salīdzināšana" *(lietas 110.lapa)*, salīdzinot pieteicējas darījumus ar SIA „Energy Air". Tematiskās pārbaudes aktā ir norādīts, ka pieteicējas darījums ar SIA „Energy Air" ir apstiprinājies. Tiesa norāda, ka tematiskās pārbaudes aktā pastāv iespēja kā darījumu salīdzināšanas rezultātu norādīt attiecīgo VID secinājuma kodu, ja darījumi VID ieskatā ir problemātiski, piemēram, 23.1. – darījums nav noticis, 23.5. - darījums ar neparasta darījuma pazīmēm, 23.8. – grāmatvedībā reģistrētā informācija neatbilst deklarācijā (pārskatā) uzrādītajai *(lietas 119.lapa)*, taču neviens no minētajiem VID secinājumu kodiem Tematiskās pārbaudes aktā nav norādīts, jo VID ir uzskatījis, ka minētais darījums ir apstiprinājies un nav problemātisks no nodokļu nomaksas viedokļa. VID minētajā Tematiskās pārbaudes aktā konstatē, ka pārbaudes laikā tika uzrādīts izstrādātais projekts, kas atbilst tāmē norādītajiem darbiem *(lietas 120.lapa)*.

Likumā „Par nodokļiem un nodevām" 1.panta 17.punktā noteikts, ka tematiskajā pārbaudē tiek kontrolēta atsevišķu normatīvo aktu ievērošana, pārbaudīti atsevišķi grāmatvedības dokumenti, kā arī tiek veiktas citas pārbaudes, kuru rezultātā netiek noteikti papildu nodokļu maksājumi.

VID savā mājas lapā norāda, ka tematiskā pārbaude tiek veikta, lai operatīvi atklātu un novērstu pārkāpumus uzņēmējdarbībā un finanšu jomā, nodrošinātu preču uzskaites un aprites kārtības, ieņēmumu un izdevumu reģistrēšanas kārtības, grāmatvedības dokumentu noformēšanas kārtības un tirdzniecības noteikumu ievērošanu. Tematiskās pārbaudes tēmā „datu salīdzināšana" pārbaudes laikā salīdzina nodokļu maksātāja atsevišķu darījumu atspoguļošanu grāmatvedības reģistros, konkrētu darījumu apliecinošo dokumentu vai preču (pakalpojumu) faktisko atbilstību VID iesniegtajos pārskatos (deklarācijās) norādītajiem datiem, kā arī veic darījuma dalībnieku atsevišķu darījumu apliecinošu dokumentu pārbaudi un salīdzināšanu (http://www.vid.gov.lv/default.aspx?tabid=8&id=1011&hl=1&mod=33).

Savukārt saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" 1.panta 27.punktu datu atbilstības pārbaude ir nodokļu administrācijas pārbaude, kuras laikā tiek kontrolēta nodokļu, nodokļu deklarācijas posteņu vai nodevu un citu valsts noteikto maksājumu aprēķināšanas pareizība un atbilstība normatīvajiem aktiem, izvērtējot nodokļu administrācijas rīcībā esošo informāciju, nodokļu maksātāja nodokļu un informatīvajās deklarācijās norādītos datus, ja šīs deklarācijas nodokļu administrācijai ir iesniegtas vai tās bija jāiesniedz. Datu atbilstības pārbaudi veic nodokļu administrācijas telpās, nepieprasot no nodokļu maksātāja saimnieciskās darbības attaisnojuma dokumentus, izņemot muitas deklarāciju pārbaudes saskaņā ar Padomes 1992.gada 12.oktobra regulu Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi, kuru veikšanai nodokļu administrācija ir tiesīga pieprasīt no nodokļu maksātāja nepieciešamos dokumentus.

Ņemot vērā augstākminēto, tiesa secina, ka pieteicējas Tematiskās pārbaudei par tēmu „datu salīdzināšana" par pieteicējas darījumiem ar SIA „Energy Air" un datu atbilstības pārbaudei par 2009.gada augusta, septembri un oktobri bija viens un tas pats pārbaudes objekts – pieteicējas darījuma ar SIA „Energy Air" faktiskā esamība. Abas pārbaudes ietver sevī abu uzņēmumu iesniegto PVN deklarāciju salīdzināšanu un Tematiskajā pārbaudē papildus tika veikta arī darījumu apliecinošo dokumentu pārbaude. Tiesa konstatē, ka Tematiskās pārbaudes veikšanas brīdī SIA „Energy Air" jau bija iesniegusi PVN deklarācijas par 2009.gada augustu, septembri un oktobri, kurās darījumi ar pieteicēju netika norādīti. Minētais fakts Tematiskās pārbaudes laikā nav radījis šaubas VID par darījuma faktisko esamību. Tematiskās pārbaudes laikā VID ir konstatējis, ka pārbaudes laikā ir uzrādītais izstrādātais *projekts* atbilst tāmē norādītajiem darbiem, tādējādi Tematiskās pārbaudes rezultātā VID ir atzinis, ka uzrādītais dokuments apliecina, ka tāmē norādītie darbi ir veikti un darījums ar SIA „Energy Air" ir apstiprinājies.

Ja tematiskajā pārbaudē tiek konstatēti pārkāpumi, iestāde dod iespēju nodokļu maksātājam tos labprātīgi novērst, pretējā gadījumā kā sekas paredzot audita uzsākšanu (*sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2010.gada 24.februāra lēmuma lietā Nr.SKA-298/2010 9.punktu*). Savukārt apstāklis, ka tematiskajā pārbaudē pārkāpumi netiek konstatēti, neizslēdz vēlāku audita veikšanu. Tomēr šim vispārīgajam noteikumam ir izņēmums – ja tematiskās pārbaudes un audita objekti ir pilnīgi vienādi un ja tematiskajā pārbaudē pārkāpumi nav konstatēti, nodokļu maksātājs var paļauties, ka šis konstatējums vēlāk netiks pārskatīts. Minētais izņēmums izriet no likuma „Par nodokļiem un nodevām" 23.panta pirmajā daļā ietvertā atkārtotu pārbaužu ierobežojuma. Ja reiz iestāde ir veikusi nodokļu maksāšanas pareizības pārbaudi, persona var paļauties, ka pārbaudes rezultāts ir galīgs un vēlāk netiks pārskatīts, izņemot tiesību normā īpaši noteiktos gadījumus (*sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2012.gada 17.decembra sprieduma lietā Nr.SKA-171/2012 9.punktu*).

Likuma „Par nodokļiem un nodevām" 23.panta pirmā daļa paredz, ja attiecībā uz konkrēto nodokli, nodokļu deklarācijas posteni, nodevu vai citu valsts noteikto maksājumu par attiecīgo taksācijas periodu ir veikta nodokļu revīzija (audits), tās atzinums ir galīgs un var tikt pārskatīts vienīgi tad, ja uzsākts kriminālprocess par krāpšanu, dokumentu viltošanu, izvairīšanos no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas vai citiem noziedzīgiem nodarījumiem, kas var ietekmēt nodokļa apmēra noteikšanu.

No lietas materiāliem un no Tiesu informatīvās sistēmas tiesa nekonstatē, ka par šajā lietā VID norādītajiem faktiem būtu uzsākts kriminālprocess.

Ņemot vērā to, ka VID Tematiskajā pārbaudē ir konstatējis, ka pieteicējas darījums ar SIA „Energy Air" ir noticis, tad tiesa secina, ka pieteicējai ir radusies tiesiska paļāvība, ka minētais VID secinājums netiks pārskatīts, it īpaši tāpēc, ka Tematiskās pārbaudes veikšanas laikā VID rīcībā bija SIA „Energy Air" PVN deklarācijas, turklāt Tematiskās pārbaudes laikā tika arī apstiprināts, ka pastāv noslēgtā līguma izpildes rezultāts.

Ņemot vērā augstākminēto, VID prettiesiski nav ievērojis tiesiskās paļāvības principu, Lēmumā izdarot Tematiskās pārbaudes aktā norādītajam pretēju konstatējumu par pieteicējas darījuma ar SIA „Energy Air" faktisko esamību un papildus nomaksai budžetā nosakot PVN Ls 8243,8 un nokavējuma naudu Ls 4288,71.

Tiesa norāda, ka, pastāvot konstatējumam, ka pieteicējas darījumi ar SIA „Energy Air" ir notikuši, fakts, ka SIA „Energy Air" darījumu ar pieteicēju nav norādījis savās PVN deklarācijās, tikai un vienīgi nav pietiekams, lai pamatotu lēmumu par pienākuma uzlikšanu pieteicējai par minēto darījumu nomaksāt budžetā papildus PVN un nokavējuma naudu.

Ņemot vērā šajā sprieduma punktā norādīto, VID Lēmums ir prettiesisks un atceļams.

[13] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126. panta pirmo daļu, ja pieteikumu pilnībā vai daļēji apmierina, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu. Pieteicēja 2012. gada 10.decembrī ir samaksājusi valsts nodevu Ls 20 apmērā *(lietas 9.lapa)*.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 246.-251.pantu, 253.panta pirmo daļu, 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

apmierināt SIA „Global Intellectual Security" pieteikumu.

Atcelt pilnībā ar tā pieņemšanas dienu Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektores 2012.gada 8.novembra lēmumu Nr.22.4.6/92375.

Piespriest no Latvijas Republikas par labu SIA „Global Intellectual Security" *(reģ. Nr.40003786238, juridiskā adrese Dzelzavas iela 35 k-1-54)* tās samaksāto **valsts nodevu** 28,46 *euro* (divdesmit latu) apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese *(paraksts)* T.Jefremova